

DADES GENERALS

Curs acadèmic	Curs 2020/2021
Tipus de curs	Expert Universitari
Nombre de crèdits	20,00 Crèdits ECTS
Matrícula	1.200 euros (import preu públic)
Requisits d'accés	El criteri de selecció es dur a terme per rigoros orde de preinscripció a través del formulari online. Llicenciats i graduats en Història de l'Art Llicenciats i graduats en Història Llicenciats i graduats en Ciències Socials Llicenciats i graduats en Humanitats Llicenciats i graduats en Dret Professionals de l'educació en museus, forces de seguretat, tècnics de les administracions públiques Postgraduats en patrimoni cultural, gestió cultural i en qualsevol àmbit d'humanitats i ciències socials i jurídiques
Modalitat	Presencial
Lloc d'impartició	Fundación Universidad-Empresa
Horari	Dilluns i Dijous de 16.00 a 20.00 hores Per necessitats de l'organització docent les classes pràctiques podran realitzar-se eventualment dimarts o dimecres.,

Direcció

Organitzador	Facultat de Geografia i Història
Direcció	José Luis Jiménez Salvador Catedrático/a de Universidad. Departament de Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga. Universitat de València Gemma María Contreras Zamorano Subdirectora IVCR+I. Institut Valencià de Cultura

Terminis

Preinscripció al curs	Fins a 08/01/2021
Data inici	Gener 2021
Data fi	Octubre 2021

Més informació

Telèfon	961 603 000
E-mail	informacio@adeituv.es

PROGRAMA

Aspectes bàsics sobre protecció del patrimoni cultural (emergències i activitats delictives)

- 1.1. Legislación
  - 1.2. Identificación de bienes patrimoniales
  - 1.3. Documentación (Inventarios, Catálogos, Bases de datos)
  - 1.4. Prevención y actuación ante riesgos y emergencias
  - 1.5. Delitos sobre el patrimonio cultural. Modus operandi
  - 1.6. Actuación frente a los delitos sobre el patrimonio cultural
- [Identificación, prevención i actuació davant delictes i emergències en arxius i biblioteques](#)
- 2.1. Legislación, normas y reglamentos en patrimonio bibliográfico y documental
  - 2.2. Identificación de bienes bibliográficos y documentales: soportes, técnicas y tintas. De la escritura al impreso

2.3 Documentación (Inventarios, Catálogos, Bases de datos): búsquedas y sistemas de información

2.4 Prevención y actuación ante riesgos y emergencias: la particularidad del soporte del papiro al pergamino y del papel y a los nuevos soportes digitales: protocolos de actuación ante catástrofes y delitos. La conservación preventiva

2.5 Delitos sobre el patrimonio cultural. Modus operandi

2.6 Actuación frente a los delitos sobre el patrimonio bibliográfico y documental

[Identificació, prevenció i actuació davant delictes i emergències en museus , espais expositius i col·leccions públiques i privades](#)

3.1. De la Ley de Patrimonio Español al Reglamento de Museos. Funciones y finalidad establecidas por el ICOM. El código deontológico en museos

3.2 Identificación de bienes culturales muebles. Tipologías de museos y espacios expositivos. La naturaleza de las colecciones museográficas, transporte, seguros y condicionantes

3.3 Documentación (Inventarios, Catálogos, Bases de datos): las bases internacionales de obras ilícitas, los sistemas de consulta en abierto y los casos de restitución de la Unesco y el UNIDROIT

3.4 Prevención y actuación ante riesgos y emergencias en los espacios museísticos y expositivos: sistemas de almacenamiento, conservación preventiva y seguridad y emergencia

3.5 Delitos sobre el patrimonio cultural. Modus operandi: los casos de delito en obras de arte, falsificación y robo. Casos de estudio

3.6 Actuación frente a los delitos sobre el patrimonio cultural: protocolos de actuación ante bienes robados o falsificados. Del escenario nacional al internacional

[Identificació, prevenció i actuació davant delictes i emergències en patrimoni immoble](#)

4.1. Legislación: la ley de patrimonio en el contexto nacional y autonómico. Los niveles de protección del patrimonio cultural. De los Planes especiales a los Catálogos de bienes y espacios protegidos

4.2 Identificación de bienes patrimoniales inmuebles: De la clasificación de los bienes de interés cultural a los NHT y otros niveles de protección singular

4.3 Documentación (Inventarios, Catálogos, Bases de datos): las bases de datos nacionales (BIC), a las autonómicas (SVI/BRL) y sus especificidades

4.4 Prevención y actuación ante riesgos y emergencias: actuación ante catástrofes, y delitos y afectaciones patrimoniales

4.5 Delitos sobre el patrimonio cultural inmueble. Modus operandi

4.6 Actuación frente a los delitos sobre el patrimonio inmueble

[Identificació, prevenció i actuació davant delictes i emergències en patrimoni arqueològic](#)

5.1. Legislación: los elementos de protección del patrimonio arqueológico ante los casos de expolio

5.2 Identificación de bienes patrimoniales arqueológicos: yacimientos y colecciones

5.3 Documentación (Inventarios, Catálogos, Bases de datos): en una doble vertiente: yacimientos arqueológicos y bienes arqueológicos muebles

5.4 Prevención y actuación ante riesgos y emergencias sobre el patrimonio arqueológico

5.5 Delitos sobre el patrimonio arqueológico. Modus operandi. Los detectores de metales

5.6 Actuación frente a los delitos sobre el patrimonio cultural

PROFESSORAT

[Ester Alba Pagán](#)

Profesor/a Titular de Universidad. Departament d'Història de l'Art. Universitat de València

[Juan Alonso Llorca](#)

Técnico Restaurador Arxiu del Regne de Valencia. Arxiu del Regne de València de la Generalitat Valenciana

[Ferran Arasa Gil](#)

Profesor/a Titular de Universidad. Departament de Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga. Universitat de València

[Joaquín Ramón Baños Alonso](#)

Fiscal Delegado de Medio Ambiente y Urbanismo. Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana

---

Adrián Besó Ros

Profesor/a Titular de Universidad. Departament d'Història de l'Art. Universitat de València

---

José Ignacio Casar Pinazo

Director del Museo de BBAA de Valencia. Museu de Belles Arts de València de la Generalitat Valenciana

---

José Ignacio Catalán Martí

Jefe de Sección y Gestión y Documentación. Instituto Valenciano de Conservación y Restauración de Bienes Culturales.

Inmaculada Chuliá Blanco

Investigadora de emergencias. Instituto Valenciano de Conservación y Restauración de Bienes Culturales.

Jaime Coll Conesa

Director. Museo Nacional de Cerámica y de las Artes Suntuarias González Martí. Valencia

---

Gemma María Contreras Zamorano

Subdirectora. Instituto Valenciano de Conservación y Restauración de Bienes Culturales.

José Luis de Madaria Escudero

Técnico Superior de Arqueología. Generalitat Valenciana

Margarita Doménech Galbis

Restauradora Arte Rupestre. Instituto Valenciano de Conservación y Restauración de Bienes Culturales.

Cristina Escudero Remirez

Dirección General. Patrimonio Cultural Castilla-León

Salvador Ferrando Palomares

Arxiver. Real Colegio Seminario de Corpus Christi

Everilda Ferriols Segrelles

Jefa de Servicio de la Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu. Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu de la Generalitat Valenciana

---

Greta García Hernández

Instituto Valenciano de Conservación, Restauración e Investigación, Spain (IVCR+i)

David Gimilio Sanz

Técnico de Arte Valenciano. Museu de Belles Arts de València de la Generalitat Valenciana

---

José Gómez Frechina

Director Científico. Cortés & Co

Cristina Guisasola Lerma

Profesor/a Titular de Universidad. Universitat Jaume I

Joaquín Guzmán Cutillas

Antigüedades-Arte. Licenciatura en Historia del Arte

Jorge Hermosilla Pla

Catedrático/a de Universidad. Departament de Geografia. Universitat de València

---

Emilio Iranzo García

Contratado/a Doctor/a. Departament de Geografia. Universitat de València

---

José Luis Jiménez Salvador

Catedrático/a de Universidad. Departament de Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga. Universitat de València

---

Josep Cristià Linares Bayo

Jefe Servicio Territorial de Cultura de Castellón

Joaquim Enric López Camps

Profesor/a Asociado de Universidad. Departament de Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials. Universitat de València

---

Antonio López García

Subinspector, Jefe del Grupo de Patrimonio Histórico. Policía Autonómica

---

José Antonio López Mira

Jefe de Servicio.DG de Cultura. Generalitat Valenciana

Luis Pablo Martínez Sanmartín

Inspector de patrimonio mueble

Rafael Martinez Valle

Investigador en arqueología y arte rupestre. Instituto Valenciano de Conservación y Restauración de Bienes Culturales.

Consuelo Reyes Marzal Raga

Prof. Titular de Derecho Administrativo. Universitat de València.

Francisco Javier Mira Benavent

Profesor/a Titular de Universidad. Departament de Dret Penal. Universitat de València

---

Josep Montesinos i Martínez

Profesor/a Titular de Universidad. Departament d'Història de l'Art. Universitat de València

---

María Elena Olmos Ortega

Catedrático/a de Universidad. Departament de Dret Romà i Dret Eclesiàstic de l'Estat. Universitat de València

---

Pilar Ortiz Calderón

Departamento de Sistemas Físicos, Químicos y Naturales. Universidad Pablo de Olavide, Sevilla

---

Rocío Ortiz Calderón

Profesora del Dpto de Sistemas Físicos, Químicos y Naturales. Universidad Pablo de Olavide

---

Juan Ignacio Pérez Giménez

Técnico Archivo Catedral de Valencia y del Archivo Diocesano de Valencia

---

Vicente Pons Alos

Profesor/a Titular de Universidad. Departament d'Història Medieval i Ciències i Tècniques Historiogràfiques. Universitat de València

---

David Quixal Santos

Profesor/a Asociado de Universidad. Departament d'Història de l'Antiguitat i de la Cultura Escrita. Universitat de València

---

Pedro Pablo Ripolles Alegre

Catedrático/a de Universidad. Departament de Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga. Universitat de València

---

Ignacio Rodríguez Temiño

conservador Conjunto Arqueológico de Carmona.

Virginia Santamarima Campos

Universitat Politècnica de València

Luis Sendra Mengual

Arquitecto. Decano del COACV. Colegio Oficial de Arquitectos de la Comunidad Valenciana

---

Begoña Serrano Lanzarote

Directora General de Vivienda, Rehabilitación y Regeneración. Instituto Valenciano de la Edificación

---

Mercé Trullén Gas

Jefa de Servicio de Planificación.. Centro de Emergencias (112) de la Comunidad Valenciana

---

María Luisa Vázquez de Agredos Pascual

Departamento de Historia del Arte, Universidad de Valencia, Spain. Coord. Máster en Formación Permanente en Diagnóstico Artístico y Autenticación de Obras de Arte.

Margarita Vila Montañes

Jefa del Servicio de Promoción Cultural y Apoyo Técnico. Generalitat Valenciana

---

OBJECTIUS

Les sortides professionals que té el curs són:

Tècnic de museus i centres d'art

Forces de seguretat en l'àmbit de delictes i protecció en patrimoni cultural

Professionals en protocols d'actuació en risc i emergències

Gestor cultural especialitzat en gestió d'emergències

Professional independent especialista en protecció del patrimoni cultural

OG1. Professionalitzar l'àmbit de protecció del patrimoni cultural.

OG2. Equiparar la formació i especialització dels professionals en la protecció del patrimoni cultural i generar una formació concreta i especialitzada.

OG3. Definir i aprendre a identificar els elements del patrimoni cultural, des de la seua varietat i riquesa conceptual.

OG4. Definir i conèixer l'àmbit d'aplicació de normes, reglaments i lleis estatals i autonòmiques referents al patrimoni cultural.

OG5. Dotar de competències als professionals de l'àrea en l'àmbit de la protecció en patrimoni cultural en institucions culturals: museus, centres d'art, jaciments arqueològics, institucions culturals i patrimonials etc.

OG6. Dotar de competències als professionals de l'àrea en l'àmbit de la protecció del patrimoni cultural en contextos associats a les

forces de seguretat.

OG7. Dotar de competències als professionals en l'aplicació de protocols d'actuació en casos de delictes contra el patrimoni cultural o en casos d'emergències.

OG8. Obrir nous espais de coneixement i professionalització en la identificació i anàlisi del patrimoni cultural.

OG8. Implementar el primer postgrau nacional exclusivament centrat en la protecció del patrimoni cultural.

OG9. Afavorir la creació d'una xarxa de treball en l'àmbit del patrimoni cultural en la qual conflusquen docents, tècnics, juristes i professionals vinculats a aquest àmbit professional.

METODOLOGÍA

El curs s'articula a través d'una sèrie de classes teòriques i tallers pràctics i es desenvolupa a través d'una combinació de metodologies de treball actiu i la posada en funcionament d'eines d'aprenentatge pròpies adaptades als estudiants. Aquestes metodologies es basen en els següents principis:

-Concepció de l'aprenentatge com a procés que es construeix a través de l'articulació de sabers. Per a això s'utilitzaran metodologies com a casos d'estudi, tallers i participació activa.

-Aprenentatge actiu-dirigit, promovent habilitats que permeten a l'estudiant liderar el seu aprenentatge mitjançant acompanyament actiu, treball cooperatiu, debats, avaluacions i tutories grupals.

-Aprenentatge basat en el món real, contextualitzant el programa d'estudis des de situacions i problemàtiques properes a la pràctica professional real, creant escenaris d'aprenentatge i afavorint l'articulació de xarxes de col·laboració entre professionals.